

гнічний комітет України. За результатами дослідження на базі одного з виробничих підприємств Полтавщини здійснюється виробництво гелів, паст, косметичних пінок, лосьйонів бішофіту з розповсюдженням продукції до аптечних мереж України. Автор понад 500 наукових праць, 14 патентів. Під його кер. захищено 1 докторську та 13 кандидатських дисертацій.

Пр.: Фитотерапія. — Л., 1996; Сердечная недостаточность при хронических неспецифических заболеваниях легких. — Полтава, 1997; Болезни сердца и сосудов в сочетании с патологией других органов и систем. — Вінниця, 2002; Ранняя диагностика заболеваний внутренних органов в практике врача общей практики: Учебно-метод. пособ. — Полтава, 2008; Некоторые особенности клинической картины и патогенетических механизмов язвенной болезни двенадцатиперстной кишки у лиц пожилого и старческого возраста // Вісник проблем біології і медицини. — 2012. — Вип. 1. — Т. 1. — С. 18-24; Місце ресвератролу (евелору) в антиоксидантній терапії // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. — 2013. — № 3. — С. 270-278; Механізми атерогенезу: основи патогенетичної терапії // Вісник проблем біології і медицини. — Полтава. — 2014. — Вип. Т. 2 (105). — С. 27-32 (усі — співавт.).

Лит.: ЕСУ. — К., 2011. — Т. 11. — С. 674.

С. П. Безноса

КАЗАНЛІ

Микола Іванович (05/17.12.1867, м. Тирасполь Херсонської губ., тепер Молдова — 23.07/05.08.1916, м. Петроград, тепер м. С.-Петербург, РФ) — композитор, диригент, педагог.

Полтавський дворянин, син полковника царської армії. Закінчив музичну школу Товариства красних мистецтв (Одеса, 1883; кл. скрипки), Петровський Полтавський кадетський корпус (1886), Михайлівське артилерійське училище (1889), С.-Петербурзьку консерваторію (1894; кл. композиції М. Римського-Корсакова, Ю. Йогансена). З 1895 викладач 2-го кадетського корпусу й Миколаївського інженерного училища у С.-Петербурзі. 1897—1904 диригент симфонічних концертів

Ф. Кайма в Мюнхені; виступав у Берліні, Празі. Згодом був інспектором музики в управлінні військових навчальних закладів Петрограда.

Тв.: опера «Міранда» (1910); симф. f-moll (вик. 1897), симфоніета G-dur (вик. 1893); для голосу з оркестром — «Русалка» (сл. Л. Мея, вик. 1897), балада «Леонора» для 4-х солістів, хору, симф. оркестру (1897); романси на сл. І. Крилова, М. Лермонтова, С. Надсона та ін.

Лит.: Рачинский И. «Миранда» Н. Казанли // Изв. С.-Петербур. об-ва муз. собраний. — 1909. — Вип. 5—6; Павловский, 1912; ПЕД, 1992. — С. 758-759.

О. П. Кушнірук

КАЗИРОД

Наталія Іллівна (07.04.1953, с. Кустолові Кущі, Кобеляцького р-ну Полтавської обл. — 21.08 1995, там само) — учений-мовознавець, канд. філол. н. (1988).

Нар. в сім'ї робітника. Закінчила Кустолово-Куштівську 8річну школу (1968), Кременчуцьке педагогічне училище (1972), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка (1977), аспірантуру Київського державного педагогічного інституту ім. О. М. Горького (нині Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова) (1982—1985). Працювала вчителем початкових класів Королівської восьмирічної школи Новомосковського р-ну Дніпропетровської обл. (1972—1972), викладачем української мови Кременчуцького педагогічного училища (1977—1978). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (тепер національний педагогічний університет) з 1978: асист. (1978—1982, 1985—1986), ст. викладач (1986—1989), доц. (1989—1995) каф. української мови, заст. декана філологічного факультету (1988—1991).

Досліджувала становлення відмінкової парадигми іменників II відміни (діахронний аспект).

Пр.: Виникнення об'єктної опозиції знахідний-родовий в українській мові // Граматичні аспекти української мови. — К., 1985; Особливості генетичної парадигми іменників чоловічого роду однини (формальний і семантичний аналіз) // Слово і його системні зв'язки в мові й мовленні. — Полтава, 1992; Становлення родового

відмінка множини іменників II відміни // Слово в лексичній і граматичній системі мови. — Полтава, 1994; Ватів чи ват? // Культура слова : міжвідом. зб. — К., 1994. — Вип. 45; Становлення парадигми знахідного відмінка іменників II відміни назв істот // Наукові записки. Сер. «Філологічна», Полт. пед. ін-т. — Полтава, 1994.

М. І. Степаненко

КАЙ

Роберт Єгорович (?) — педагог.

Закінчив Дерптський економічний інститут, одержав свідоцтво Харківського університету. Викладач німецької мови в Петровському Полтавському кадетському корпусі 1841—1859, коли вийшов у відставку.

Лит.: Павловский, 1890.

КАЙДАНОВ

Яків Кузьмич (19/30.03.1779, м. Лохвиця, тепер Полтавської обл. — 08/20.12.1855, м. С.-Петербург, Росія) — лікар і ветеринарний фармаколог, один з організаторів вищої ветеринарної освіти в Росії.

Закінчив С.-Петербурзьку медико-хірургічну академію (1803), перший (з 1809) проф. терапії та фармакології ветеринарного відділення академії. 1828—1831 віце-директор медичного департаменту. Автор рукописних підручників із зоофармакології, патології, зоотерапії, епізоотології, на яких вчилося перше покоління російських ветеринарних лікарів.

Лит.: Ткаченко А. Ф. Російські діячі українського походження. Історія відносин України і Росії в особах за 337 років (1654—1991): Енци. довідник. — К., 2005.

КАЙДАШЕВ

Ігор Петрович (30.05.1969, м. Запоріжжя) — лікар-імунолог, фізіолог, д-р мед. н. (2000), засл. діяч н. і т. України (2012).

Закінчив Полтавський медичний стоматологічний інститут (1994). Проїшов стажування в Німецькому центрі досліджень раку (м. Гейдельберг) в лабораторії імунології туморогенних вірусів, 2001 отримав дослідницьку стипендію Європейської академії алергології та імунології для проведення досліджень в Університеті м. Лодзь (Польща). З 1996 в Українській медичній стоматологічній академії: 1996—2009 — зав. центральною науково-дослідною лабораторією, на базі якої створив НДІ генетичних та імунологічних основ розвитку

М. І. Казанлі.

Н. І. Казирод.

Я. К. Кайданов.

І. П. Кайдашев.

патології і фармакогенетики, проф. (2001), з 2010 — проректор з наукової роботи. Президент Українського товариства фахівців з імунології, алергології та імунореабілітації, чл. Європейської академії алергології та клінічної імунології, Всесвітньої організації алергії, Федерації товариств із клінічної імунології.

Наук. дослідження: вільно-радикальне окислення, гемостаз і неспецифічна резистентність, пептидна біорегуляція, міжклітинна взаємодія на основі поверхневих глікопротеїдів, апоптоз, патогенез аутоімунних та алергічних захворювань, імунологія ротової порожнини, молекулярно-генетичні аспекти метаболічного синдрому, цукрового діабету 2-го типу, артеріальної гіпертензії. Одним із перших в Україні розпочав широкомасштабні дослідження в галузі фармакогенетики, провів новаторські дослідження ролі поліморфізму генів PPAR- γ , рецепторів ангіотензину III 1 типу, ангіотензинперетворюючого ферменту, генів обміну холестерину в патогенезі артеріальної гіпертензії, розроблені фармакогенетичні напрями терапії. Дослідив поліморфізм генів Toll-подібних рецепторів 2 та 4 в забезпеченні природної резистентності та чутливості до інфекційних агентів та алергенів. Створив сучасну школу імунофізіології. Один із засновників Науково-дослідного інституту генетичних та імунологічних основ розвитку патології та фармакогенетики. Чл. редколегії видань «Український стоматологічний альманах», «Імунологія та алергологія» (Україна), «Astma. Alergologia. Immunologia» (Польща). Автор та співавтор понад 454 наукових і науково-методичних праць. Має 67 авторських свідоцтв та патентів на винаходи. Під його науковим керівництвом захищено 2 докторських та 24 кандидатських дисертацій.

Лауреат Премії АМНУ (1999).

Пр.: Механізм утворення та дії поліпептидних біорегуляторів // ФЖ. — 1994. — Т. 40. — № 1; Регуляція активності мембрани та процесів апоптозу лімфоїдних клітин тканинними пептидами. — Полтава, 2004 (ред., співавт.); Аллергический апоптоз Т-регуляторных клеток как фактор патогенеза атопической бронхиальной астмы

// Журн. АМНУ. — 2005. — Т. 11. — № 2 (співавт.); Очерки иммунобиологии слизистой оболочки полости рта. — Полтава, 2008 (ред., співавт.); Антигистаминні препарати в лікуванні алергічних захворювань на Україні: мета-аналіз проведених досліджень // ІА. — 2009. — № 2–3 (співавт.); Первичные иммунодефицитные заболевания (современная классификация) // Кліні. імунологія. Алергологія. Інфектологія. — 2010. — № 3; Основи геронтології: навч. посіб. для студентів стоматологічних факультетів. — Ч. 2. — Полтава, 2011 (співавт.); Внутрішня медицина: підруч. для студентів стомат. фак. вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації. — Вінниця, 2015 (співред.); Гиперчувствительность к лекарственным препаратам: руководство для врачей. — К., 2016.

Літ.: ЕСУ. — К., 2011. — Т. 11. — С. 700-701.

С. П. Безноса

КАЙНАШ

Алла Петрівна (?) — канд. тех. н.

Працює в Полтавському університеті економіки і торгівлі з 1992, доц. каф. товарознавства продовольчих товарів Має 100 наукових та навчально-методичних видань, з них 70 наукових праць, 3 посібники, 2 патенти, 4 нормативно-технічні документації на нові види продукції. Автор монографії, курсу лекцій та 4 дистанційних курсів. Керівник кафедральної науково-дослідної теми: «Удосконалення споживних властивостей готової продукції при переробці рослинної сировини вирощеної в Полтавській області».

Нагородж. грамотами Полтавської облдержадміністрації (2006, 2008).

Дж.: <http://puet.edu.ua>.

КАКАЗЕЙ

Микола Гаврилович (06.09.1942, с. Чапаєвка Золотоніського р-ну Полтавської, тепер Благодатне Черкаської обл.) — радіофізик, канд. тех. н. (1970), д-р фіз.-мат. н. (1991).

Закінчив Київський університет (1964). Працював у Інституті проблем матеріалознавства НАНУ (Київ, 1965–2000): з 1992 — пров. н. с. З 2000 — проф.-дослідник Центру інженерних і прикладних наук Автономного університету шт. Морелос (м. Куернавака, Мек-